

Vai trò của công tác tuyên truyền miệng trong củng cố nền tảng tư tưởng của Đảng và nâng cao năng lực công tác chính trị ở đơn vị cơ sở trong kỷ nguyên truyền thông số

Role of oral communication in strengthening the Party's ideological foundation and enhancing political work capacity at grassroots units in the digital media era

ThS. HOÀNG HỢP MẠNH

Trường Đại học Mở Hà Nội; Email: huanghemeng8@gmail.com

Ngày nhận bài: 8/6/2025

Ngày phản biện: 14/6/2026

Ngày chấp nhận đăng: 20/6/2026

Chủ đề của bài viết thuộc lĩnh vực: Báo chí truyền thông.

Tóm tắt: Bài viết sử dụng phương pháp phân tích tài liệu để làm rõ cơ sở lý luận của tuyên truyền miệng trong công tác tư tưởng, vai trò của tuyên truyền miệng trong truyền bá và bảo vệ hệ tư tưởng của Đảng, định hướng dư luận xã hội, củng cố niềm tin chính trị, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, đồng thời chỉ ra đóng góp của hoạt động này trong kết nối Đảng với nhân dân, nâng cao năng lực tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị và xây dựng đội ngũ cán bộ ở cơ sở. Từ đó, bài viết đề xuất các giải pháp như đổi mới nhận thức, nội dung, phương thức tuyên truyền, xây dựng đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên có năng lực toàn diện, kết hợp tuyên truyền miệng với truyền thông số và tăng cường tổng kết thực tiễn, phát triển lý luận.

Từ khóa: tuyên truyền miệng; nền tảng tư tưởng của Đảng; công tác chính trị ở cơ sở; truyền thông số.

Abstract: Using document analysis, the article clarifies the theoretical foundations of oral communication in ideological work, its role in disseminating and defending the Party's ideology, guiding public opinion, strengthening political trust, and combating and refuting wrong and hostile viewpoints. It also highlights the contribution of oral communication to strengthening the connection between the Party and the people, enhancing the capacity to implement political tasks, and developing grassroots cadres. On this basis, the article proposes several solutions, including renewing perceptions, content, and communication methods; developing a contingent of competent speakers and propagandists; integrating oral communication with digital media; and strengthening practical reviews and theoretical development.

Keywords: oral communication; the Party's ideological foundation; grassroots political work; digital media.

1. Đặt vấn đề

Công tác tư tưởng giữ vai trò trung tâm trong hoạt động lãnh đạo của Đảng, đặc biệt trong việc bảo đảm sự thống nhất nhận thức và hành động chính trị trong xã hội. Trong hệ thống đó, tuyên truyền miệng là một phương thức đặc thù, cho phép thiết lập sự tương tác trực tiếp giữa chủ thể tuyên truyền và quần chúng, từ đó tạo ảnh hưởng sâu sắc đến nhận thức và hành vi chính trị. Khác với truyền thông gián tiếp, hình thức này không chỉ truyền đạt thông tin mà còn thực hiện chức năng thuyết phục và định hướng. Trong bối cảnh truyền thông chính trị hiện đại, tuyên truyền miệng

còn có thể được xem là một hình thức thực thi quyền lực chính trị mềm. Chính vì vậy, việc nghiên cứu tuyên truyền miệng cần đặt trong mối quan hệ với những biến đổi sâu sắc của môi trường truyền thông số.

Trong thời đại số, truyền thông chính trị đang biến đổi mạnh mẽ dưới tác động của mạng xã hội, trí tuệ nhân tạo và các nền tảng số. Các nghiên cứu cho thấy truyền thông chính trị không vận động tuyến tính mà theo chu kỳ kỳ vọng - vỡ mộng - điều chỉnh (Ariel & Elishar, 2025). Điều này dẫn đến việc các công nghệ mới vừa mở rộng khả năng tiếp cận thông tin, vừa tạo ra rủi ro về thao túng và phân cực xã

hội. Một thách thức nổi bật là sự gia tăng của tin giả và thông tin sai lệch trên không gian mạng. Nghiên cứu của Trần Vũ Thị Giang Lam (2021) đã chỉ ra rằng tin tức giả được truyền phát với tốc độ nhanh hơn trên diện rộng gây ảnh hưởng tiêu cực đến dư luận. Trong thực tế, người dùng có xu hướng tin vào những thông tin phù hợp với niềm tin sẵn có của họ, làm gia tăng tốc độ lan truyền của tin giả (Chen & Suen, 2017). Trong bối cảnh đó, tuyên truyền miệng trở thành một kênh quan trọng giúp kiểm chứng thông tin và định hướng nhận thức xã hội. Từ đây, vấn đề đặt ra là cần làm rõ vai trò cụ thể của tuyên truyền miệng ở cấp cơ sở trong điều kiện mới.

Ở cấp cơ sở, tuyên truyền miệng giữ vai trò trực tiếp trong việc nắm bắt và điều tiết đời sống tư tưởng của quần chúng. Hoạt động này giúp cán bộ, đảng viên tiếp cận gần gũi với nhân dân, từ đó hiểu rõ tâm tư, nguyện vọng và các vấn đề phát sinh trong thực tiễn. Chỉ thị số 17-CT/TW khẳng định đây là “một trong những kênh thông tin quan trọng nhất” trong công tác tư tưởng của Đảng (Ban Bí thư, 2007). Trong bối cảnh thông tin giả lan rộng, tuyên truyền miệng còn có chức năng giải thích, phản biện và định hướng dư luận kịp thời. Trong Quy chế hoạt động báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đảng có xác định vai trò của tuyên truyền miệng không chỉ là truyền đạt thông tin mà còn gắn với đối thoại, nắm bắt dư luận và củng cố niềm tin chính trị (Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, 2025). Như vậy, tuyên truyền miệng không chỉ là công cụ truyền đạt mà còn là cơ chế điều tiết nhận thức xã hội. Tuy nhiên, trước sự thay đổi của môi trường truyền thông, phương thức này cần được đổi mới cả về nội dung và cách thức triển khai. Điều đó dẫn tới yêu cầu phải tiếp cận nghiên cứu tuyên truyền miệng một cách toàn diện hơn.

2. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng phương pháp phân tích tài liệu với nguồn tài liệu được khai thác gồm ba nhóm chính: *Thứ nhất* là nhóm văn kiện, nghị quyết, chỉ thị và quy chế của Đảng, bao gồm Chỉ thị số 17 - CT/TW về công tác tuyên truyền miệng, Quy chế hoạt động báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đảng năm 2025, cùng các văn kiện Đại hội XIV của Đảng Cộng sản Việt Nam (Ban Bí thư, 2007; Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, 2025; Ban Chấp hành Trung ương Đảng, 2026; Đảng Cộng sản Việt Nam, 2026). *Thứ hai* là nhóm công trình nghiên cứu khoa học về truyền thông chính trị, mạng xã hội, tin giả và tuyên truyền chính trị, cung cấp cơ sở lý luận để phân tích sự biến đổi của môi trường truyền thông và tác động của nó đến công tác tư tưởng (Ariel & Elishar, 2025; Tran, 2021; Trần Vũ Thị Giang Lam, 2021; Nguyễn Thị Xiêm, 2024; Hồ Sĩ Quý, 2025). *Thứ ba* là nhóm tài liệu nghiên cứu thực tiễn liên quan đến công tác tuyên truyền miệng và bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở các cơ quan, đơn vị cơ sở, qua đó cung cấp bằng

chứng thực tiễn và kinh nghiệm triển khai (Lương Thanh Tân & Nguyễn Minh Phú, 2017; Đoàn Triệu Long & Nguyễn Bình Đức, 2023). Thông qua việc phân tích tổng hợp các nhóm tài liệu này, bài viết hướng tới làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn của công tác tuyên truyền miệng, từ đó xác định vai trò của hoạt động này trong việc củng cố nền tảng tư tưởng của Đảng và nâng cao năng lực công tác chính trị ở đơn vị cơ sở trong bối cảnh truyền thông số hiện nay.

3. Kết quả nghiên cứu và thảo luận

3.1. Một số vấn đề lý luận về công tác tuyên truyền miệng trong công tác tư tưởng của Đảng

Trong các văn kiện của Đảng, tuyên truyền miệng được xác định là một kênh thông tin trực tiếp có vai trò đặc biệt trong việc củng cố nền tảng tư tưởng và tạo sự thống nhất trong xã hội. Chỉ thị số 17 - CT/TW nhấn mạnh rằng “tuyên truyền miệng là một trong những kênh thông tin quan trọng nhất... góp phần tạo sự thống nhất tư tưởng trong Đảng, sự đồng thuận trong xã hội” (Ban Bí thư, 2007), qua đó khẳng định vị trí trung tâm của phương thức này trong công tác tư tưởng. Bên cạnh đó, Quy chế hoạt động báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đảng tiếp tục làm rõ chức năng của lực lượng này khi xác định nhiệm vụ không chỉ dừng lại ở truyền đạt thông tin mà còn “định hướng tư tưởng và dư luận xã hội; góp phần xây dựng sự thống nhất tư tưởng, hành động trong Đảng và sự đồng thuận trong xã hội” (Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, 2025). Điều này cho thấy tuyên truyền miệng đã được nâng lên thành một thiết chế chính trị - xã hội có chức năng điều tiết nhận thức và hành vi. Đồng thời, việc nhấn mạnh yếu tố đối thoại và nắm bắt dư luận cho thấy sự chuyển dịch từ truyền thông một chiều sang tương tác hai chiều trong công tác tư tưởng. Trong bối cảnh đó, tuyên truyền miệng không chỉ là công cụ truyền đạt mà còn là phương thức quản trị xã hội mềm mại của Đảng. Tuy nhiên, để hiểu rõ hơn vai trò này trong điều kiện truyền thông hiện đại, cần đặt tuyên truyền miệng trong mối quan hệ với các lý thuyết truyền thông chính trị đương đại.

Các nghiên cứu trong và ngoài nước đã cung cấp những cơ sở lý luận quan trọng để phân tích vai trò của tuyên truyền miệng trong bối cảnh truyền thông số. Theo Ariel và Elishar, truyền thông chính trị được hiểu là “sự trao đổi thông tin, thông điệp và ý nghĩa giữa các chủ thể chính trị và công chúng thông qua các kênh truyền thông khác nhau” (Ariel & Elishar, 2025), qua đó nhấn mạnh tính tương tác và vai trò trung gian của các chủ thể truyền thông. Đặc biệt, các tác giả cho rằng sự phát triển của truyền thông chính trị không diễn ra theo tuyến tính mà theo “các chu kỳ lặp lại của sự kỳ vọng và hoài nghi”, phản ánh sự biến động liên tục của môi trường thông tin (Ariel & Elishar, 2025). Trong bối cảnh đó, tuyên truyền miệng với đặc trưng giao tiếp trực tiếp có khả năng điều chỉnh nhận thức nhanh chóng và giảm

thiếu tác động của thông tin sai lệch. Đồng thời, các nghiên cứu về tin giả cũng chỉ ra rằng thông tin sai lệch có thể lan truyền nhanh và ảnh hưởng mạnh đến dư luận xã hội, đặt ra yêu cầu phải có các kênh truyền thông đáng tin cậy để kiểm chứng và định hướng (Trần Vũ Thị Giang Lam, 2021). Như vậy, tuyên truyền miệng có thể được nhìn nhận như một cơ chế trung gian giúp ổn định nhận thức chính trị trong môi trường truyền thông phức tạp.

3.2. Vai trò của công tác tuyên truyền miệng trong củng cố nền tảng tư tưởng của Đảng

3.2.1. Vai trò của tuyên truyền miệng trong truyền bá và bảo vệ hệ tư tưởng của Đảng

Tuyên truyền miệng là công cụ trực tiếp truyền bá và bảo vệ hệ tư tưởng của Đảng trong điều kiện hiện nay. Nền tảng tư tưởng của Đảng được xác định là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, đóng vai trò định hướng cho toàn bộ đời sống chính trị - xã hội. Thông qua hình thức giao tiếp trực tiếp, tuyên truyền miệng giúp chuyển tải các giá trị lý luận một cách linh hoạt, phù hợp với từng nhóm đối tượng, từ cán bộ, đảng viên đến quần chúng nhân dân. So với các phương tiện truyền thông gián tiếp, phương thức này tạo điều kiện giải thích sâu sắc nội dung tư tưởng và gắn với thực tiễn cụ thể. Điều này đặc biệt quan trọng trong bối cảnh thông tin đa chiều và cạnh tranh tư tưởng ngày càng gay gắt trên không gian truyền thông. Nhờ đó, tuyên truyền miệng góp phần củng cố tính thống nhất về nhận thức và định hướng hành động chính trị trong xã hội. Từ chức năng truyền bá tư tưởng, có thể tiếp tục xem xét vai trò của tuyên truyền miệng trong định hướng dư luận xã hội và củng cố niềm tin chính trị.

3.2.2. Vai trò của tuyên truyền miệng trong định hướng dư luận xã hội và củng cố niềm tin chính trị

Tuyên truyền miệng góp phần định hướng dư luận xã hội và củng cố niềm tin chính trị trong bối cảnh thông tin phức tạp hiện nay. Với đặc trưng giao tiếp trực tiếp, người tuyên truyền có thể giải thích, phân tích và làm rõ những vấn đề nhạy cảm, phức tạp mà truyền thông đại chúng khó truyền tải đầy đủ. Điều này đặc biệt có ý nghĩa khi tin giả và thông tin sai lệch gia tăng nhanh chóng trên không gian mạng. Theo Trần Vũ Thị Giang Lam, “tin tức giả... được truyền phát với tốc độ nhanh hơn trên diện rộng” (Trần Vũ Thị Giang Lam, 2021), làm gia tăng nguy cơ lệch chuẩn nhận thức xã hội. Trong bối cảnh đó, tuyên truyền miệng đóng vai trò như một kênh kiểm chứng, điều chỉnh và ổn định thông tin. Nhờ khả năng tương tác hai chiều, hoạt động này giúp củng cố niềm tin của nhân dân đối với đường lối, chính sách của Đảng. Trên cơ sở đó, có thể tiếp tục phân tích vai trò của tuyên truyền miệng trong đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch.

3.2.3. Vai trò của tuyên truyền miệng trong đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch

Tuyên truyền miệng là phương thức quan trọng trong đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Trong thực tiễn, công tác tuyên truyền không chỉ mang tính giáo dục mà còn mang tính chiến đấu rõ nét. Thông qua các hình thức như hội nghị, sinh hoạt chính trị, giảng dạy và trao đổi trực tiếp, tuyên truyền miệng giúp nhận diện và phản bác kịp thời các luận điệu xuyên tạc. Các nghiên cứu thực tiễn cho thấy hoạt động này đã “góp phần quan trọng nâng cao nhận thức... đấu tranh, phê phán các quan điểm, thông tin xấu độc” (Đoàn Triệu Long & Nguyễn Bình Đức, 2023). Điều này khẳng định vai trò chủ động của tuyên truyền miệng trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Đồng thời, nó góp phần xây dựng “sức đề kháng” tư tưởng cho cán bộ, đảng viên và nhân dân trước các tác động tiêu cực từ môi trường truyền thông. Từ đây, vấn đề tiếp theo cần được làm rõ là vai trò của tuyên truyền miệng trong nâng cao năng lực công tác chính trị ở đơn vị cơ sở.

3.3. Vai trò của tuyên truyền miệng trong nâng cao năng lực công tác chính trị ở đơn vị cơ sở

3.3.1. Vai trò của tuyên truyền miệng trong kết nối Đảng với nhân dân và gắn kết cấp trên với cơ sở

Tuyên truyền miệng là cầu nối quan trọng giữa Đảng với nhân dân và giữa cấp trên với cơ sở. Thông qua giao tiếp trực tiếp, đội ngũ báo cáo viên và tuyên truyền viên vừa truyền đạt chủ trương, chính sách vừa tiếp nhận phản hồi từ thực tiễn. Điều này giúp quá trình lãnh đạo và quản lý trở nên sát thực tiễn hơn, hạn chế tình trạng thông tin một chiều. Đồng thời, hoạt động này góp phần tăng cường mối quan hệ mật thiết giữa Đảng và nhân dân. Việc nắm bắt tâm tư, nguyện vọng của quần chúng giúp điều chỉnh chính sách phù hợp với thực tiễn đời sống xã hội. Nhờ đó, năng lực quản trị và điều hành ở cấp cơ sở được nâng cao một cách thực chất. Trên nền tảng đó, có thể tiếp tục phân tích vai trò của tuyên truyền miệng trong tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị.

3.3.2. Vai trò của tuyên truyền miệng trong nâng cao năng lực tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị

Tuyên truyền miệng góp phần nâng cao năng lực tổ chức thực hiện nhiệm vụ chính trị ở đơn vị cơ sở. Thực tiễn cho thấy, việc triển khai các nghị quyết, chính sách của Đảng chỉ hiệu quả khi có sự thống nhất về nhận thức và hành động. Theo Lương Thanh Tân và Nguyễn Minh Phú, tuyên truyền miệng đã “tạo sự thống nhất về nhận thức, tư tưởng trong Đảng và sự đồng thuận trong toàn xã hội” (Lương Thanh Tân & Nguyễn Minh Phú, 2017). Sự đồng thuận này là điều kiện tiên quyết để biến chủ trương thành hành động cụ thể. Bên cạnh đó, tuyên truyền miệng còn giúp cụ thể hóa các nội dung chính sách phù hợp với đặc thù từng địa phương, đơn vị. Nhờ vậy, hiệu quả thực thi chính sách được nâng cao rõ rệt. Từ vai trò này, có thể tiếp tục xem xét đóng góp của tuyên truyền miệng trong xây

dựng đội ngũ cán bộ.

3.3.3. Vai trò của tuyên truyền miệng trong xây dựng và phát triển đội ngũ cán bộ cơ sở

Tuyên truyền miệng góp phần quan trọng trong xây dựng đội ngũ cán bộ có bản lĩnh chính trị vững vàng. Tham gia hoạt động tuyên truyền giúp cán bộ nâng cao trình độ lý luận và khả năng vận dụng vào thực tiễn. Đồng thời, quá trình này rèn luyện kỹ năng phân tích, thuyết phục và xử lý tình huống chính trị phức tạp. Đây là những năng lực cốt lõi trong công tác chính trị ở cơ sở. Bên cạnh đó, việc trực tiếp tiếp xúc với quần chúng giúp cán bộ hiểu rõ hơn thực tiễn xã hội, từ đó nâng cao năng lực lãnh đạo. Điều này phù hợp với yêu cầu xây dựng đội ngũ cán bộ trong giai đoạn mới của Đảng. Từ đây, cần tiếp tục phân tích tác động của bối cảnh truyền thông số đối với công tác tuyên truyền miệng.

3.4. Tác động của bối cảnh truyền thông số đối với công tác tuyên truyền miệng

Mạng xã hội vừa là cơ hội vừa là thách thức đối với công tác tuyên truyền miệng. Một mặt, các nền tảng số giúp mở rộng phạm vi tiếp cận thông tin và tăng cường tương tác chính trị. Mặt khác, chúng cũng làm gia tăng nguy cơ lan truyền thông tin sai lệch và thao túng dư luận. Các nghiên cứu cho thấy người dùng có xu hướng tiếp nhận thông tin phù hợp với niềm tin sẵn có, làm tăng tốc độ lan truyền tin giả (Trần Vũ Thị Giang Lam, 2021). Điều này dẫn đến hiện tượng phân cực nhận thức trong xã hội. Trong bối cảnh đó, tuyên truyền miệng trở thành kênh quan trọng để điều chỉnh và cân bằng thông tin. Từ thực tiễn này, có thể đặt ra yêu cầu đổi mới phương thức tuyên truyền miệng.

Tuyên truyền miệng cần được đổi mới để thích ứng với môi trường truyền thông đa chiều hiện nay. Việc kết hợp giữa phương thức truyền thống và nền tảng số là xu hướng tất yếu. Tuy nhiên, yếu tố cốt lõi vẫn là bảo đảm tính định hướng, tính chính xác và tính thuyết phục của nội dung tuyên truyền. Đồng thời, cần nâng cao năng lực của đội ngũ tuyên truyền viên trong việc sử dụng công nghệ và xử lý thông tin. Sự kết hợp này sẽ giúp tăng hiệu quả lan tỏa của thông tin chính thống. Qua đó, tuyên truyền miệng tiếp tục giữ vai trò trung tâm trong công tác tư tưởng. Từ những phân tích này, có thể tiến hành thảo luận tổng hợp về vai trò của tuyên truyền miệng trong bối cảnh mới.

3.5. Thảo luận

Công tác tuyên truyền miệng giữ vai trò quan trọng trong công tác tư tưởng của Đảng, ngay cả khi môi trường truyền thông đã biến đổi mạnh mẽ dưới tác động của công nghệ số. Kết quả phân tích cho thấy tuyên truyền miệng không chỉ là phương thức truyền đạt thông tin trực tiếp mà còn là cơ chế chính trị có chức năng tổ chức nhận thức, định hướng hành vi và củng cố sự đồng thuận xã hội. Nếu đặt trong hệ thống công tác tư tưởng của Đảng, tuyên truyền

miệng vừa thực hiện chức năng giáo dục lý luận, vừa thực hiện chức năng điều tiết dư luận và bảo vệ nền tảng tư tưởng. Điểm này phù hợp với tinh thần của Chỉ thị số 17 - CT/TW khi xác định tuyên truyền miệng là “một trong những kênh thông tin quan trọng nhất” trong công tác tư tưởng của Đảng (Ban Bí thư, 2007). Đồng thời, Quy chế hoạt động báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đảng cũng cho thấy phương thức này được đặt trong mối liên hệ trực tiếp với nhiệm vụ định hướng tư tưởng và dư luận xã hội (Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, 2025). Như vậy, xét từ góc độ Chính trị học, tuyên truyền miệng không phải là một kỹ thuật truyền thông đơn lẻ mà là một bộ phận cấu thành của phương thức lãnh đạo chính trị bằng thuyết phục, định hướng và tổ chức đồng thuận. Từ nhận thức này, cần tiếp tục làm rõ vị trí của tuyên truyền miệng trong tương quan với các hình thức truyền thông chính trị mới.

Trong tương quan với truyền thông số, tuyên truyền miệng không bị thay thế mà đang được tái xác lập vị trí như một phương thức bổ sung có tính nền tảng. Các nghiên cứu quốc tế cho thấy truyền thông chính trị hiện đại là quá trình “sự trao đổi thông tin, thông điệp và ý nghĩa giữa các chủ thể chính trị và công chúng thông qua các kênh truyền thông khác nhau” (Ariel & Elishar, 2025), điều đó có nghĩa là không có một kênh đơn lẻ nào đủ sức độc chiếm toàn bộ quá trình hình thành nhận thức chính trị. Hơn nữa, Ariel và Elishar (2025) còn chỉ ra rằng truyền thông chính trị trong môi trường số vận động theo “các chu kỳ lặp lại của sự kỳ vọng và hoài nghi”, cho thấy tính bất ổn và biến động liên tục của các công nghệ truyền thông mới. Trong bối cảnh ấy, tuyên truyền miệng nổi lên như một hình thức giao tiếp có khả năng bổ sung cho những giới hạn của truyền thông số, nhất là ở phương diện xác tín, giải thích và đối thoại. Nếu truyền thông số có ưu thế về tốc độ lan tỏa và độ phủ, thì tuyên truyền miệng có ưu thế về chiều sâu tương tác, khả năng giải thích ngữ cảnh chính trị và xử lý phản hồi trực tiếp từ người tiếp nhận. Sự khác biệt này cho thấy tuyên truyền miệng vẫn có vị trí riêng không thể thay thế trong công tác tư tưởng ở cơ sở. Từ đây, cần tiếp tục thảo luận sâu hơn về yếu tố con người trong cấu trúc hiệu quả của công tác tuyên truyền miệng.

Sự gia tăng của tin giả và thông tin sai lệch càng làm nổi bật tính không thể thay thế của tuyên truyền miệng trong môi trường truyền thông hiện nay. Trần Vũ Thị Giang Lam (2021) nhấn mạnh rằng tin tức giả được truyền phát “với tốc độ nhanh hơn trên diện rộng”, cho thấy các thiết chế truyền thông truyền thống có thể bị vượt qua bởi các dòng thông tin phi chính thống trên mạng xã hội. Trong khi đó, các nghiên cứu cũng chỉ ra rằng công chúng dễ tiếp nhận và tiếp tục lan truyền thông tin phù hợp với niềm tin sẵn có, khiến sai lệch thông tin có thể khuếch đại thành lệch chuẩn nhận thức xã hội (Chen & Suen, 2017). Chính trong điều

kiện đó, tuyên truyền miệng trở thành một cơ chế trung gian có khả năng “làm chậm” quá trình tiếp nhận cảm tính và thay thế nó bằng tiếp nhận có giải thích, đối thoại và kiểm chứng. Khác với luồng thông tin trôi nổi trên không gian mạng, tuyên truyền miệng gắn với chủ thể chính trị xác định, với tính chính danh và trách nhiệm giải thích. Nhờ vậy, hoạt động này giúp tái lập chuẩn mực diễn giải đúng đắn đối với những vấn đề chính trị nhạy cảm, phức tạp và dễ bị xuyên tạc. Đây là lý do cần nhìn nhận tuyên truyền miệng như một thiết chế ổn định nhận thức trong bối cảnh truyền thông biến động cao. Từ đó, phần tiếp theo cần tập trung đề xuất các giải pháp nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền miệng ở đơn vị cơ sở.

3.6. Một số giải pháp phát huy hiệu quả vai trò của công tác tuyên truyền miệng ở đơn vị cơ sở trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc

3.6.1. Đổi mới nhận thức về vị trí của tuyên truyền miệng trong công tác tư tưởng

Đổi mới nhận thức về vị trí của tuyên truyền miệng là điều kiện tiên quyết để nâng cao hiệu quả công tác này trong bối cảnh hiện nay. Tuyên truyền miệng cần được nhìn nhận không chỉ là phương thức truyền đạt thông tin mà còn là một thiết chế chính trị có chức năng định hướng nhận thức và tổ chức đồng thuận xã hội. Chỉ thị số 17 - CT/TW đã khẳng định đây là “một trong những kênh thông tin quan trọng nhất” trong công tác tư tưởng của Đảng (Ban Bí thư, 2007). Đồng thời, Quy chế hoạt động báo cáo viên, tuyên truyền viên nhấn mạnh vai trò định hướng tư tưởng và dư luận xã hội của lực lượng này (Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, 2025). Điều này cho thấy tuyên truyền miệng cần được đặt đúng vị trí trong cấu trúc lãnh đạo chính trị của Đảng. Nếu nhận thức chưa đầy đủ, công tác này dễ bị hình thức hóa và giảm hiệu quả thực tiễn. Trên cơ sở đó, cần tiếp tục đổi mới nội dung tuyên truyền để đáp ứng yêu cầu mới.

3.6.2. Đổi mới nội dung tuyên truyền theo hướng thiết thực, gắn với thực tiễn

Đổi mới nội dung tuyên truyền miệng là yêu cầu mang tính cốt lõi nhằm nâng cao hiệu quả tác động chính trị - xã hội. Theo tư tưởng Hồ Chí Minh, tuyên truyền phải “nói cho thiết thực, nói cho đúng đối tượng, nói cho quần chúng hiểu và làm được” (Hồ Chí Minh, 2011). Điều này đòi hỏi nội dung tuyên truyền phải gắn với nhu cầu nhận thức cụ thể của từng nhóm đối tượng. Trong bối cảnh truyền thông số, nội dung còn phải có khả năng giải thích và phản bác thông tin sai lệch đang lan truyền nhanh trên không gian mạng. Trần Vũ Thị Giang Lam (2021) cho thấy tin giả có tốc độ lan truyền rất nhanh và gây tác động tiêu cực đến dư luận xã hội. Do đó, nội dung tuyên truyền cần kết hợp giữa tính định hướng chính trị và tính phản biện thông tin. Việc đổi mới nội dung sẽ tạo nền tảng cho việc đổi mới phương

thức tuyên truyền.

3.6.3. Đổi mới phương thức tuyên truyền theo hướng tăng cường đối thoại và tương tác

Đổi mới phương thức tuyên truyền miệng theo hướng đối thoại và tương tác là xu hướng tất yếu trong môi trường truyền thông hiện đại. Truyền thông chính trị ngày nay không còn vận hành theo mô hình một chiều mà mang tính trao đổi và tương tác đa chiều (Ariel & Elishar, 2025). Do đó, tuyên truyền miệng cần chuyển từ truyền đạt sang đối thoại, từ áp đặt sang thuyết phục. Quy chế hoạt động báo cáo viên, tuyên truyền viên đã xác định rõ chức năng nắm bắt và định hướng dư luận xã hội (Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, 2025). Điều này đòi hỏi người tuyên truyền phải lắng nghe, phản hồi và xử lý thông tin từ cơ sở. Nhờ đó, công tác tuyên truyền trở nên sát thực tiễn và có tính thuyết phục cao hơn. Trên nền tảng phương thức mới, vai trò của đội ngũ tuyên truyền viên trở nên đặc biệt quan trọng.

3.6.4. Xây dựng đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên có năng lực toàn diện

Xây dựng đội ngũ tuyên truyền viên có năng lực toàn diện là yếu tố quyết định chất lượng công tác tuyên truyền miệng. Lực lượng này không chỉ truyền đạt thông tin mà còn đóng vai trò trung gian trong việc định hướng nhận thức và dư luận xã hội (Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương, 2025). Do đó, họ cần có bản lĩnh chính trị vững vàng, trình độ lý luận sâu và kỹ năng truyền thông hiệu quả. Trong bối cảnh thông tin đa chiều, người tuyên truyền phải có khả năng nhận diện và xử lý tin giả, thông tin sai lệch. Chen và Suen (2017) cho thấy công chúng thường tin vào thông tin phù hợp với niềm tin sẵn có, làm gia tăng nguy cơ lệch chuẩn nhận thức. Vì vậy, năng lực thuyết phục và phản biện của tuyên truyền viên trở nên đặc biệt quan trọng. Từ yêu cầu về con người, cần tiếp tục gắn công tác tuyên truyền với môi trường truyền thông số.

3.6.5. Kết hợp tuyên truyền miệng với truyền thông số trong bối cảnh mới

Kết hợp tuyên truyền miệng với truyền thông số là giải pháp quan trọng nhằm mở rộng phạm vi và nâng cao hiệu quả tuyên truyền. Môi trường truyền thông hiện nay vận động theo các chu kỳ kỳ vọng và hoài nghi, tạo ra sự biến động liên tục của nhận thức xã hội (Ariel & Elishar, 2025). Trong bối cảnh đó, tuyên truyền miệng cần tận dụng các nền tảng số để gia tăng khả năng lan tỏa thông tin chính thống. Tuy nhiên, việc kết hợp phải bảo đảm giữ vững tính định hướng, tính chính xác và tính thuyết phục của nội dung. Tuyên truyền miệng vẫn giữ vai trò trung tâm trong việc giải thích và kiểm chứng thông tin. Sự kết hợp này giúp tạo ra hiệu ứng lan tỏa kép giữa trực tiếp và gián tiếp. Trên cơ sở đó, cần tiếp tục hoàn thiện cơ sở lý luận và thực tiễn của công tác tuyên truyền miệng.

3.6.6. Tăng cường tổng kết thực tiễn và phát triển lý luận về tuyên truyền miệng

Tổng kết thực tiễn và phát triển lý luận là điều kiện quan trọng để nâng cao chất lượng công tác tuyên truyền miệng trong giai đoạn mới. Thực tiễn cho thấy nhiều nghiên cứu hiện nay mới dừng ở mô tả vai trò mà chưa xây dựng được khung lý thuyết hoàn chỉnh về tuyên truyền miệng trong Chính trị học. Trong khi đó, môi trường truyền thông đang biến đổi nhanh và phức tạp, đòi hỏi lý luận phải theo kịp thực tiễn. Ariel và Elishar (2025) chỉ ra rằng truyền thông chính trị mang tính chu kỳ và không ổn định, điều này đặt ra yêu cầu phải cập nhật liên tục cách tiếp cận nghiên cứu. Việc tổng kết thực tiễn ở cơ sở sẽ giúp nhận diện các mô hình hiệu quả và những hạn chế cần khắc phục. Đồng thời, nghiên cứu lý luận sẽ giúp hoàn thiện cách tiếp cận tuyên truyền miệng như một thiết chế chính trị hiện đại. Từ đó tạo nền tảng khoa học cho việc nâng cao hiệu quả công tác tư tưởng trong kỷ nguyên số.

4. Kết luận

Tuyên truyền miệng là một bộ phận đặc thù trong công tác tư tưởng của Đảng trong kỷ nguyên truyền thông số. Tuyên truyền miệng không chỉ thực hiện chức năng truyền bá tư tưởng mà còn trực tiếp tham gia định hướng dư luận, củng cố niềm tin chính trị, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch và nâng cao năng lực công tác chính trị ở đơn vị cơ sở. Trong bối cảnh thông tin đa chiều, tin giả gia tăng và công chúng chịu tác động mạnh của mạng xã hội, vai trò của tuyên truyền miệng càng trở nên rõ nét như một cơ chế trung gian giúp kiểm chứng, giải thích và ổn định nhận thức xã hội. Chính vì vậy, tuyên truyền miệng không bị suy giảm giá trị trước sự phát triển của công nghệ, mà ngược lại, càng cần được củng cố và hiện đại hóa để thích ứng với bối cảnh mới. Từ đó có thể khẳng định rằng, nâng cao hiệu quả tuyên truyền miệng chính là một phương diện quan trọng của việc củng cố nền tảng tư tưởng của Đảng và tăng cường năng lực công tác chính trị ở cơ sở trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc Việt Nam.

Để phát huy tốt vai trò đó, công tác tuyên truyền miệng cần được tiếp tục đổi mới đồng bộ cả về nhận thức, nội dung, phương thức và đội ngũ thực hiện. Trước hết, phải đặt tuyên truyền miệng đúng vị trí của nó như một bộ phận cấu thành của công tác tư tưởng và một phương thức quản trị xã hội mềm trong hệ thống chính trị của Đảng. Đồng thời, nội dung tuyên truyền cần thiết thực, có chiều sâu lý luận, gắn với thực tiễn, có khả năng giải thích các vấn đề mới nảy sinh trong môi trường truyền thông số. Phương thức tổ chức phải chuyển mạnh sang tăng cường đối thoại, tương tác, nắm bắt và xử lý kịp thời phản hồi từ cơ sở. Đặc biệt, việc xây dựng đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên có bản lĩnh chính trị, năng lực lý luận, kỹ năng thuyết phục và khả năng sử dụng công nghệ sẽ quyết định trực tiếp chất

lượng của công tác này. Trong giai đoạn tới, cùng với quá trình chuyển đổi số quốc gia và yêu cầu bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ngày càng cao, tuyên truyền miệng cần được đầu tư và phát triển như một trụ cột bền vững của công tác tư tưởng ở cơ sở. Đây không chỉ là yêu cầu nghiệp vụ, mà còn là đòi hỏi chiến lược đối với năng lực lãnh đạo của Đảng trong điều kiện phát triển mới của đất nước./.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Hồ Chí Minh. (2011). *Toàn tập* (Tập 5). Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật.
2. Lương Thanh Tân, & Nguyễn Minh Phú. (2017). Một số giải pháp nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền miệng ở Đảng bộ tỉnh Đồng Tháp hiện nay. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Đồng Tháp*, 25.
3. Nguyễn Thị Xiêm. (2024). Tuyên truyền chính trị trên mạng xã hội ở Trung Quốc và một số vấn đề gợi mở cho Việt Nam. *Tạp chí Khoa học Trường Đại học Thủ đô Hà Nội*, 87. <https://vjol.info.vn/index.php/otn/article/view/107043>.
4. Ariel, Y., & Elishar, V. (2025). Political communication and the hype cycle: Tracing its evolution across the digital era. *Journalism and Media*, 6(2), 87. <https://doi.org/10.3390/journalmedia6020087>.
5. Ban Bí thư. (2007). *Chỉ thị số 17-CT/TW ngày 15/10/2007 về tiếp tục đổi mới và nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác tuyên truyền miệng trong tình hình mới*. <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Linh-vuc-khac/Chi-thi-17-CT-TU-nam-2007-tiep-tuc-doi-moi-va-nang-cao-chat-luong-hieu-qua-cong-140168.aspx>.
6. Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII. (2026). *Báo cáo chính trị tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV của Đảng*. <https://xaydungchinhachsach.chinhphu.vn/bao-cao-chinh-tri-cua-ban-chap-hanh-trung-uong-dang-khoa-xiii-tai-dai-hoi-dai-bieu-toan-quo-lan-thu-xiv-cua-dang-11926020716082488.htm>.
7. Ban Tuyên giáo và Dân vận Trung ương. (2025). *Quy chế hoạt động báo cáo viên, tuyên truyền viên của Đảng (ban hành kèm theo Quyết định số 907-QĐ/BTGDVTW ngày 17/9/2025)*. <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Bo-may-hanh-chinh/Quy-que-dinh-907-QD-BTGDVTW-2025-Quy-che-hoat-dong-bao-cao-vien-cua-Dang-673694.aspx>.
8. Chen, H., & Suen, W. (2017). How fake news spreads. *Knowledge Exchange*. 5. <https://www.fbe.hku.hk/research-digests/how-fake-news-spreads>.
9. Đảng Cộng sản Việt Nam. (2026). *Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV*. <https://xaydungchinhachsach.chinhphu.vn/toan-van-nghi-quyet-dai-hoi-dai-bieu-toan-quo-lan-thu-xiv-cua-dang-119260206221643667.htm>.
10. Đoàn Triệu Long, & Nguyễn Bình Đức. (2023). Công tác tuyên truyền bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng ở Học viện Chính trị khu vực III: Kết quả và một số kinh nghiệm bước đầu. *Tạp chí Sinh hoạt Lý luận Chính trị*, 191(2). <https://vjol.info.vn/index.php/tcSinhhoatlyluan/article/view/110373>.
11. Hồ Sĩ Quý. (2025). Về kỷ nguyên phát triển mới - kỷ nguyên vươn mình của dân tộc. *Tạp chí 8. Thông tin Khoa học xã hội*, 513(9). <https://vjol.info.vn/index.php/ssir/article/view/129897>.
12. <https://dthujs.vn/index.php/dthujs/article/view/697>.
13. Tran, T. N. (2021). Social media, political propaganda and herding: A case study of Vietnam in the coronavirus crisis. *ESSACHESS – Journal for Communication Studies*, 14(2), 171–202. <https://doi.org/10.21409/v6i2-x722>.
14. Trần Vũ Thị Giang Lam. (2021). Hiện tượng tin tức giả, một số phương thức nhận biết và ngăn chặn. *Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 10(2), 102–109. <https://dthujs.vn/index.php/dthujs/article/view/385>.